

Jeg hastigt ud af verden gik

Af Ester Fuglsang
Oddesundvej 269, Ydby

Den gamle gravsten på Ydby kirkegård. Foto: Chr. Christoffersen.

En oplevelse fra skoletiden i begyndelsen af 1930-erne vakte nysgerrigheden frem hos mange af vi skolebørn. Hidtil havde vi af vore forældre og andre derboende i Sdr. Ydby hørt om det grufulde manddrab, nærmest som en sagnfortælling.

Ved noget planeringsarbejde omkring Ydby kirke ca. 1931 var daværende kirkebetjent Mads Martinus Poulsen stødt på en aflang granitsten med indskriften:

18 den 28. januar 16
Jeg hastigt ud af verden gik
og ved et skud jeg budskab fik.
LJ SY

Det var denne genfundne gravsten, lærer Gram tog os med til Ydby kirke for at se og fortælle den sørgelige historie om.

Lars Jensen, den unge mand, der, som der står, fik sit budskab ved et skud, da han forlod denne verden, var født i oktober måned 1793 i

Refs i Ydby sogn som søn af husmand Jens Larsen og hustru, Anne Jensdatter, og han døde ved midnatstid mellem den 28. og 29. januar 1816 - ved en ulykkelig hændelse under jagten på harer.

Hans banemand, kromanden Christen Madsen, var lidt ældre, født den 17. februar 1788 i Tygstrup, som søn af Mads Pedersen og hustru Birgitte Nielsdatter.

Christen Madsen var nu bosat i Tvolm i den helt gamle kro (nuværende Oddesundvej 277) og gift med degnen Ludvig Pretzmans datter, Ane Ludvigsdatter.

Undersøgelserforhøret i anledning af det også dengang formodede manddrab bragte da heller ikke mere nyt for dagen. Christen Madsen, der kun havde det bedste skudsmål, fortalte, at han ikke havde været i kongens tjeneste formedelst en skæv arm og en skæv fod. Da han flyttede fra forældrene i Tygstrup, kom han til Dovermølle, hvor han havde tjent ved hr. Fogh, der nu bor på Vejlegård i Vestervig sogn. Derfra var han så

kommet til sin svigerfader, Ludvig Pretzmann i Tvolm, hvor han blev indtil han sidste sommer byggede det hus, han nu bor i. Ligeledes forklarede han om sine økonomiske forhold, der just ikke var de bedste, da han var kommet i gæld ved sine huses opførelse og videre haveanlæg (det er den Chr. Madsen, der senere blev berømt her i Thy for sin frugt og andet haveanlæg).

De næste, der afhørtes, var hustruen, som forklarede, at hendes mand natten mellem den 28. og 29. januar sidst havde posteret sig i haven for at skyde harer, der ville gnave barken af frugtræerne, samt æde af urter og kålen. Da noget tilsyneladende låddent bevægede sig, sigtede og skød hendes mand efter det, han troede var en hare - men viste sig at være Lars Jensen, der ville skyde genvej gennem løjtnant Svinths have over diget til sin plads hos sigtedes svigerfader Ludvig Pretzmann, der boede på "Kirkegaard" i Tvolm.

Det fremhævedes også af samtlige efterfølgende vidner, at der intet uvenskab eller strid havde været mellem den myrdede og den tiltalte i drabet.

Mads Pedersen, den sigtedes fader, og den myrdedes fader, Jens Larsen, kunne begge bekræfte tiltalte hustrus vidneforklaring i ét og alt.

Johannes Ludvigsen i Ydby, svoger til sigtede, erkendte, at han den 28. januar havde lånt denne sin bøsse til at skyde harer med. Han kunne da også kun sige alt mulig godt om svogeren.

Ejler Bach og hans tjenestekarl, Chr. Christensen af Ydby, erklærede sig indforståede med ovennævnte vedrørende den tiltalte. Chr.

Christensen blev tillige spurgt, om det kunne tænkes, at Lars Jensen også var på jagt i Løjtnant Svinths have, men det troede han ikke var tilfældet.

De næste vidner, løjtnant Svinth og frue, madam Svinth, jomfru Brorson og tjenestedrengen Søren Michelsen, i hvis have drabet fandt sted, fortalte samstemmende, at Chr. Madsen efter at skuddet var faldet, straks var kommet ind hos dem og havde fortalt, at han havde dræbt Lars Jensen ved et vådeskud, hvorefter de havde båret den døde ind i deres hus.

Svigerfaderen, Ludvig Pretzmann, bekræftede alle de øvrige afhørtes forklaring, foruden hvad også de øvrige havde sagt, at Chr. Madsen hverken var købt, betalt eller på anden måde tilskyndet til at begå sådan udåd.

Vidnerne, Anders Poulsen og Mads Brændgaard, beedigede i alle tilspurgte punkter de øvrige vidners forklaring.

Chr. Madsen blev efter afhøringerne sat på fri fod mod kaution, og det ser trods megen eftersøgning ikke ud til, at der faldt nogen dom.

Iøvrigt blev Chr. Madsen en kendt og respekteret foregangsmand, om hvem der kun var godt at sige i alle måder.

Vi ser atter her et eksempel på, hvor kort der er mellem liv og død, og hvad en gammel sten på Ydby kirkegård beretter om en svunden tid.

Dokumenterne til ovenstående artikel er fundet i:

B 34 - 63, pakke til justitsprotokol, Hassing-Refs hrd. 1816-17.

B 34 - 24, justitsprotokol, Hassing-Refs hrd., side 393 a.

Kilde: Sydthy Årbog 1987, side 30-32.